

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Vragenlijst uitstroomgegevens (voortgezet) speciaal onderwijs 2023 – Veel gestelde vragen

25 oktober 2023

Algemeen

Gaat de vragenlijst in de toekomst weer gelden voor de residentiële locaties?

In de nabije toekomst gaat de huidige vragenlijst niet opnieuw gelden voor residentiële locaties. Wel blijven we – met het veld – onderzoeken hoe we op een goede en passende manier naar de opbrengsten van deze locaties kunnen kijken.

Wat is een OKE?

Onder een onderwijskundige eenheid (OKE) verstaat de inspectie een (afdeling van de) school, die een eigen in-, door- en uitstroom en een eigen toezichtarrangement/eindoordeel kwaliteit van de inspectie heeft. De huidige OKE structuur, zoals weergegeven in het Internet Schooldossier, is leidend.

Indien u vragen heeft over de OKE structuur, kunt u contact opnemen met de afdeling Klantcontact van de Onderwijsinspectie. Dit kan via het contactformulier of op werkdagen tussen 09.00 en 16.30 uur via 088-669 60 60.

Waarom kan ik niet meer de IQ's van de leerlingen opgeven?

De onderwijsinspectie verschuift haar focus naar het indelen van scholen op basis van de ondersteuningsbehoefte(n) waarvoor de school ondersteuning biedt. Daarmee zijn IQ gegevens niet meer nodig en zullen dus niet meer uitgevraagd worden.

Kan ik nog aangeven dat wij gebruik maken van het Landelijk Doelgroepenmodel (LDGM)?

De aparte vraag naar het LDGM is verdwenen omdat blijkt dat deze informatie al geïntegreerd is in de vraag naar het ontwikkelingsperspectief. U kunt wel in de toelichting aan het einde van de vragenlijst specifiek aangeven dat u gebruik maakt van het landelijk doelgroepenmodel, indien u daar behoefte aan heeft.

Ondersteuningsbehoefte van populatie (vraag 3)

Onze school biedt onderwijs aan een brede doelgroep. Waarom mag je maar drie opties kiezen?

Wij zijn ons ervan bewust dat met de beperking tot drie antwoordmogelijkheden de kans aanwezig is dat u niet de volledige doelgroep van uw school in beeld kunt brengen. Toch hebben wij voor deze beperking gekozen, zodat de nadruk ligt op het beschrijven van de meerderheid van uw leerlingen. Deze nadruk moet ook op de meerderheid blijven liggen, omdat het doel van deze vraag is om scholen met overeenkomstige doelgroepen beter met elkaar te kunnen vergelijken. Mocht u echt meer dan die (grotere) doelgroepen hebben, dan kunt u dit toelichten in het tekstveld bij de vraag of aan het einde van de vragenlijst.

Hoe is de inspectie tot deze lijst met keuzes gekomen?

De keuzes zijn afkomstig uit de mogelijkheden die u in RIO kunt opgeven als expertises SO/VSO. De waardenlijst wordt mede bepaald en beheerd door het onderwijsveld, de Inspectie van het Onderwijs, OCW, DUO, SLO en de PO-Raad met ondersteuning van Kennisnet.

Zie ook: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/waardenlijsten-rio-po/waardenlijsten-rio-po-schooljaar-2023-2024/

Welk gevolgen hebben mijn keuzes in de omschrijving van de populatie?

Op basis van de ingevulde ondersteuningsbehoefte(n) worden OKE's ingedeeld in groepen met vergelijkbare ondersteuningsbehoeften. Hoe dat exact in zijn werk gaat, kunt u lezen in *Indeling scholen op basis van ondersteuningsbehoeften* (zie <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/toezicht-op-onderwijsresultaten/onderwijsresultaten-vso>). In de terugkoppeling die u ontvangt naar aanleiding van de uitstroomgegevens, worden de relevante indicatoren vergeleken met andere scholen, op basis van de groep waar uw OKE in is ingedeeld.

Beoogd en behaald uitstroomniveau (vraag 5)

Vorig jaar konden we kiezen tussen twee manieren van het invullen van de behaalde uitstroomniveaus. Waarom is de keuze gemaakt om nu alleen de nieuwe versie aan te houden?

Omdat vorig jaar de eerste keer was dat we deze nieuwe versie van de vraag over uitstroomniveaus hebben ingevoerd, hebben we de keuze tussen de twee versies vrij gelaten. Iets meer dan de helft van de scholen koos toen voor de nieuwe versie. Hierdoor kregen we beter zicht op het gegeven onderwijs en de beoogde en behaalde uitstroomniveaus. Daarom hebben we dit jaar besloten om de wijzigingen door te zetten en alleen de vernieuwde vragenlijst uit te zetten.

Er staat nadrukkelijk dat het niet gaat om de bestemming van de leerling na de zomervakantie, maar om het behaalde niveau op de school voor de zomervakantie. Voorheen keken we altijd naar de uitstroombestemming. Waarom is dit veranderd?

We hebben er bewust voor gekozen om niet langer te vragen naar de uitstroombestemming van de leerling, maar naar het behaalde uitstroomniveau op de school. Daar hebben wij voor gekozen omdat in het 'aankomen' van een leerling op een uitstroombestemming ook externe factoren een bepalende rol kunnen spelen, zoals de keuze van de ouders of leerlingen, een tussenjaar, of het niet beschikbaar zijn van een geschikte arbeidsplaats. Hoewel de daadwerkelijke uitstroombestemming ook van belang is, kan het door de invloed van externe factoren zorgen voor een vertekend beeld van de geboekte onderwijsresultaten op de school. Omdat wij juist die geboekte onderwijsresultaten in beeld willen brengen, vragen wij specifiek naar het behaalde uitstroomniveau op de school.

Voorgaande jaren stond er specifiek dat het OPP twee jaar voor uitstroom vastgesteld moest zijn. Dit staat niet langer zo in de vraag benoemd. Geldt deze tijdsaanduiding nog wel?

In voorgaande vragenlijsten stond inderdaad 'twee jaar voor uitstroom'. De inspectie gaat ervan uit dat het belangrijk is dat het uitstroomniveau ten minste twee jaar voor uitstroom zo specifiek mogelijk bekend is, zodat het sturing kan geven aan het plannen en volgen van de ontwikkeling van de leerling. Het onderwijs dient zo goed mogelijk aan te sluiten bij de mogelijkheden van de leerlingen om hen gedegen voor te bereiden op de vervolgstap (vervolgonderwijs, arbeidsmarkt of dagbesteding). Het ontwikkelingsperspectief is daarbij een handvat om het onderwijs voor de leerling planmatig en doelgericht vorm te geven, rekening houdend met diens eigen situatie.

Door gebruik te maken van de mogelijkheid om (het uitstroomniveau in) het ontwikkelingsperspectief bij te stellen, kan de school rekening houden met het feit

dat leerlingen door omstandigheden een andere ontwikkeling kunnen doormaken dan zij aan het begin van, of eerder in, de schoolperiode had verwacht. Bijstelling van het ontwikkelingsperspectief kan ook aan de orde zijn als eerder een lastige afweging nodig is geweest om te bepalen welk uitstroomniveau in het ontwikkelingsperspectief zou worden opgenomen. Met name bij jonge kinderen kan de keuze lastig zijn. In de onderbouwing kan de school de gemaakte afweging dan weergeven, en kan zij bijvoorbeeld aangeven dat later – afhankelijk van de ontwikkeling – mogelijk een ander uitstroomniveau aan de orde zal zijn. De inspectie gaat er echter ook van uit dat naarmate de schoolloopbaan vordert en op basis van de verplichte voortgangsregistratie meer gegevens beschikbaar komen over de ontwikkeling van de leerling, de keuze voor een uitstroomniveau en de afweging daarbij eenduidiger zullen zijn.

Het kan natuurlijk zo zijn dat een leerling korter dan twee jaar op school zit, of dat het uitstroomniveau in de tussentijd toch moet worden bijgesteld of nader moet worden gespecificeerd. Bijstellen van (het uitstroomniveau in) het ontwikkelingsperspectief mag altijd, na advies van de commissie voor de begeleiding dan wel de commissie van onderzoek, en na overleg met de ouders of de leerling (artikel 41, vijfde lid, WEC). In deze gevallen noteert u in de vragenlijst uitstroomgegevens het uitstroomniveau uit het meest recente ontwikkelingsperspectief.

Onze school heeft leerlingen die binnen de school doorstromen naar MBO1. Deze leerlingen worden niet uitgeschreven. Telt dit dan toch als einduitstroom?

De vragenlijst wordt uitgezet op OKE-niveau. In gevallen waarbij de leerling niet uitgeschreven wordt op OKE-niveau, wordt dit niet gezien als einduitstroom, maar als doorstroom. Informatie over deze leerling hoeft dus niet opgenomen te worden in de vragenlijst.

Als een leerling uitstroomt naar MBO1 en daarbij wel uitgeschreven wordt van uw school en ingeschreven wordt op een MBO-instelling, dan wordt dit wel gezien als einduitstroom. Informatie over deze leerling moet wel opgenomen worden in de vragenlijst.

Plaatsbestendinging (vraag 6)

In hoeverre zijn de gegevens van DUO met betrekking tot plaatsbestendinging toereikend?

De bestendingsgegevens zijn helaas alleen nog beschikbaar voor leerlingen die in het voortgezet (speciaal) onderwijs geplaatst zijn. De inspectie is met DUO in overleg om deze bestanden te vervolledigen.

In hoeverre zijn scholen verplicht bestendingsgegevens door te geven en is dit niet in strijd met de AVG?

De inspectie vraagt op grond van artikel 3 van de WOT en het onderzoekskader van het bestuur/de school dat zij een inspanning levert om gegevens over uitgestroomde leerlingen te verzamelen, te analyseren en te vertalen in informatie voor verbetering van het onderwijs of de kwaliteitszorg van de school.

We zijn bekend met het signaal dat scholen deze informatie niet kunnen afdwingen bij de vervolgbestemming op grond van het ontbreken van een

wettelijke grondslag. Aangezien dit in veel gevallen informatie betreft die direct herleidbaar is tot personen, en het om bijzondere persoonsgegevens kan gaan, is de AVG van toepassing. SO scholen kunnen zich hierbij beroepen op artikel 20, vierde lid, onder c, van de Wet register onderwijsdeelnemers. Dit artikel regelt de verstrekking vanuit ROD over de eerste drie leerjaren in het V(S)O/vervolguitstroom aan het bestuur van de SO school ten behoeve van de verbetering van schooladviezen.

Voor VSO scholen is er nog geen wettelijke grondslag. Een mogelijkheid om op grond van de AVG toch gegevens hierover te verzamelen is bijvoorbeeld dat dit door middel van toestemming van de leerlingen en/of ouders gebeurt. Mocht het verkrijgen van informatie niet lukken dan kunt u dit aangeven in de vragenlijst. In het opmerkingenveld kunt u toelichten wat u er als school aan gedaan heeft om de gegevens te verzamelen en waarom het uiteindelijk niet gelukt is.

Een leerling die vanuit het VSO uitstroomt naar MBO1, stroomt vervolgens na een jaar door naar MBO2 of arbeid. Is deze leerling dan niet bestendig?

Hoewel in dit geval de leerling zich na één jaar niet meer op dezelfde plek bevindt, is na het afronden van MBO1 doorstroom naar zowel MBO2 als arbeid een optie. Deze leerlingen die na een jaar doorstromen, mogen bij vraag 6 ingevuld worden als bestendig.